Magazine Binnenstad

4e kwartaal 2021
Wijkraad Binnenstad
Enschede

- Jessica Hammarlund-Bergmann, stadsbouwmeester
- Citymarketingvisie slim herijkt
- Buurt blij met caravan en camera

Genoeg te melden

Toen we drie jaar geleden begonnen met dit Binnenstad Magazine stelden wij met enig bravoure vast dat we met gemak wel iedere drie maanden twintig pagina's vol zouden kunnen schrijven over het wel en wee van onze mooie binnenstad. Diep in ons hart twijfelden we wel beetje maar we kozen voor het fenomeen 'wishful thinking': als je ergens in gelooft en je zegt het hardop tegen jezelf en tegen de mensen om je heen vergroot je de kans dat je wens werkelijkheid wordt. En dat is gebeurd. Enschede heeft bijvoorbeeld genoeg interessante mensen die actief zijn in de binnenstad en waarmee wij onze lezers graag wat nader kennis laten maken middels onze vaste rubriek 'Profiel'. Dit keer laten we Jessica Hammarlund-Bergmann aan het woord, die voor de komende zes jaar onze stadsbouwmeester is.

Ook delen wij graag met u de slimme aanpak van Enschede Promotie en de gemeente bij de herijking van de citymarketingvisie en de totstandkoming van het nieuwe stadsmerk.
Wat veel mensen niet weten is dat in de binnenstad een mooi kunstwerk van de bekende kunstenares Marte Röling is te bewonderen. Wij namen contact op met de heer Guus Buunk die als adjunct-directeur van de bibliotheek destijds betrokken was bij de keuze van de kunstenaar.
En natuurlijk schenken we ook in deze editie aandacht aan ogenschijnlijke huis-tuin en keuken-onderwerpen die toch van belang zijn om de binnenstad aantrekkelijk en vitaal te houden.

Namens de redactie,
Rein Kroes

Foto omslag:
Stadsbouwmeester Jessica Hammarlund

Scan de QR-code met je mobiel voor de laatste vier edities van dit blad en voor meer info over de wijk.

INHOUD

4 Herijking citymarketingvisie

7 Campagne tegen seksuele intimidatie

8 City Art: Hand zonder boek van Marte Röling

10 Jessica Hammarlund, stadsbouwmeester

13 Buurt blij met caravan en camera

14 Schot in komst van pride-monument

18 Wat ons verder opviel

Binnenstad Magazine wordt vier keer per jaar uitgegeven door de Wijkraad Binnenstad Enschede en wordt huis aan huis verspreid in de City.

Redactie:
Bestuur Wijkraad Binnenstad

Hoofdredactie/vormgeving:
Rein Kroes

Eindredactie:
Ton Ouwehand

Foto's:
Annina Romita, Cyril Wermers e.a.

Druk:
Drukkerij Roelofs Enschede

Columnist:
Ton Ouwehand

Redactieadres:
Van Loenshof 7

mail@reinkroes.nl
Tel. 06 515 839 92

'Onze binnenstad is de huiskamer van de stad'

June Nods, wethouder

Als gemeentebestuurder is het onmeunig mooi om te ervaren dat zoveel mensen zich met grote passie inzetten om van de Enschedese binnenstad de mooiste, gezelligste en meest gastvrije huiskamer van Nederland te maken. Waar jong en oud zich thuis voelt.

Week in week uit heb ik het voorrecht om van dichtbij diverse fraaie initiatieven in de binnenstad te mogen ervaren. Het zijn initiatieven die de stad kleur geven en de sterke verbondenheid van mensen in onze stad laten zien.
Zo koken bijvoorbeeld vrijwilligers van de Zuiderspeeltuin aan de Kuipersdijk al zeven jaar lang iedere vrijdag een uitgebreide warme maaltijd. Zo'n 25 tot 30 bewoners uit de buurt en uit heel Enschede maken wekelijks gebruik van dit mooie initiatief om gezellig samen te eten.

Stadsdeelwethouder June Nods en Zuiderspeeltuinvoorzitter Willem Rosier.

Onschatbare waarde

Voorzitter Willem Rosier is al jarenlang de drijvende kracht van de Zuiderspeeltuin, die al meer dan 90 jaar bestaat. Zijn inzet en de inzet van de vele vrijwilligers van de Zuiderspeeltuin zijn van onschatbare waarde voor de stad. Om die waarde te laten zien, heeft het plein bij de speeltuin de toepasselijke naam het Willem Rosierplein.

Kwaliteit van binnenstad

Vele mensen samen maken het verschil in onze stad. Samen zijn we tot mooie dingen in staat. Zo zijn we als gemeente deze zomer volop in gesprek gegaan met bewoners, ondernemers, eigenaren van vastgoed en vertegenwoordigers van de ondernemersvereniging en de horecavereniging over het verhogen van de kwaliteit van onze binnenstad. We willen aan de hand van een nieuwe terrasvisie en een nieuw beeldkwaliteitsplein de kwalitatieve uitstraling van onze binnenstad nog krachtiger maken.
Met het oog op de steeds hetere zomerdagen willen we met meer groen in de binnenstad voor verkoeling en schaduwrijke plekken in de stad zorgen. Zodat het ook tijdens plakkerige hete dagen nog lekker uit te houden is in de stad. En onze ambitie is om de kenmerkende kwaliteiten van de Enschedese architectuur in de binnenstad meer uit te lichten.

Ruimte

In goed overleg met alle betrokkenen zoeken we ook naar een balans bij het gebruik van de ruimte in de binnenstad. We willen de gezellige locaties voor terrassen in de binnenstad benutten, waarbij we ook voldoende ruimte willen houden voor evenementen die de stad bruisend houden. En we willen voldoende ruimte bieden aan het winkelend publiek. De gesprekken die we hierover met vele mensen hebben leveren heel veel nieuwe energie op, omdat er zoveel mooie nieuwe ideeën naar boven komen. Zo werken we bovenal mét elkaar aan het verder versterken van de uitstraling van de huiskamer van onze stad.

Nieuw logo ENSCHEDE

Het wapen van Enschede en Lonneker, vastgesteld bij Koninklijk Besluit 1936.

Na herijking van de citymarketingvisie heeft Enschede een bijpassend nieuw stadsmerk dat het gewenste imago van een technologische, innovatieve en creatieve stad moet versterken.

Het verhaal van het nieuwe stadsmerk is via een bewonerscampagne zichtbaar in het straatbeeld en online op www.cityofenschede.com

In de finale van het tv-programma De Slimste Mens deelde Philip Freriks een sneer uit naar onze stad: 'Teach In kwam uit Enschede' vertelde hij, waaraan hij toevoegde: 'of all places'. De kandidaten reageerden verbaasd en verontwaardigd. Cabaretier Lisa Loeb riep in de camera: 'We love you Enschede!' Het is de oude Freriks natuurlijk niet kwalijk te nemen. Zijn wereld is de afgelopen decennia beperkt tot Parijs en Hilversum. De jongere generatie echter weet dat Enschede al jaren bruist. Overigens weten ook vijftigplussers Enschede wel te vinden hoor, getuige het aantal bezoekers van bijvoorbeeld spraakmakende exposities in Rijksmuseum Twenthe en het aantal hotelovernachtingen. Om Enschede nog meer bekendheid te geven en om te laten zien wat de stad in huis heeft, zijn vlak voor de zomervakanties een nieuw gezamenlijk stadsmerk van Enschede en Enschede Promotie en een update van het logo van de stad gelanceerd.

Moderniseren huisstijl

Het moderniseren van een huisstijl doet vaak veel stof opwaaien. Zo was er in 2019 ophef over de vervanging van de oude slogan 'Universiteit Twente, de ondernemende universiteit' door de opmerkelijk korte nieuwe slogan: 'University of Twente.' Kosten voor de hele operatie 2,2 miljoen euro. Ook Amsterdam kreeg veel kritiek toen in 2014 een nieuw logo werd gepresenteerd dat nauwelijks van het oude was te onderscheiden. Kosten 100.000 euro. Drie jaar geleden liet het kabinet een nieuw logo ontwerpen voor de promotie van Nederland in het buitenland. Het woordje 'Holland' werd vervangen door 'Netherlands'. Sigrid Kaag, toen minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking noemde de 200.000 euro die er mee gemoeid ging, gerelateerd aan het totaal budget, een klein bedrag.
Zo zijn er legio voorbeelden te noemen van commotie over vormgeving of de torenhoge kosten die reclamejongens in rekening brengen voor een update van een huisstijl.

Lokale professionals

De gemeente en Enschede Promotie hebben geen merkenbureau ingehuurd maar zijn in zee gegaan met een pop-up brandteam bestaande uit acht lokale creatives plus een adviesraad van negen vertegenwoordigers van verschillende plaatselijke bedrijven en organisaties. Door het erkennen van dit talent en het betrekken ervan bij het proces werd tevens een breed draagvlak gecreëerd.

DNA van de stad

Bij het opfrissen van het beeldmerk is voortgeborduurd op het logo dat Bert Vanderveen, van het toenmalige Ontwerpbureau 10, in1998 ontwierp. De voornaamste veranderingen van het logo, dat is gebaseerd op het oude stadswapen van Enschede, zijn het vervangen van het lettertype en de positionering van tekstregel of tekstblok.
Ook zijn vier pijlers voor Enschede geformuleerd, gebaseerd op het DNA van de stad: Ondernemende Kennisstad; Creatieve Stad; Bruisende Stad en Groene Leefstad. Op basis hiervan zijn statements geformuleerd die op verschillende wijze gecommuniceerd gaan worden.

Flitspaal ruim drie jaar op non-actief

Ondanks het inrijverbod voor auto's vanaf de splitsing Kuipersdijk-Mooienhof die langs Holland Casino richting Haaksbergerstraat willen, werden er in 2018 zo'n 1900 overtredingen per dag geteld. Het plaatsen van een flitspaal zou er een eind aan maken en ervoor zorgen dat overtreders een prent van € 150,- op hun deurmat kregen. Maar zover is het nooit gekomen. En de kans dat dit in de toekomst gaat gebeuren lijkt nihil.

Waren het aanvankelijk juridische bezwaren die de maatregel deden stagneren, daarna ontstonden er praktische bezwaren. Werkzaamheden in verband met de ontwikkeling van de Kop van de Boulevard bijvoorbeeld, waarvoor toegangsroutes voor bedrijven en aanvoer van materialen moesten worden verlegd, gooiden roet in het eten.

Nu is het wachten op de uitkomst van een evaluatierapport over de verkeerssituatie bij de Mooienhof, dat in september aan de gemeenteraad wordt aangeboden. De kruising met de Kuipersdijk werd in 2019 door RTL Nieuws het gevaarlijkste kruispunt van Overijssel genoemd, met negentien ongelukken in drie jaar tijd. In afwachting van het besluit van de gemeenteraad is besloten te wachten met het in werking stellen van de flitspaal. Het is niet ondenkbaar dat de flitspaal door eventuele veranderingen overbodig wordt. De gemeente laat weten dat het geen weggegooid geld is omdat de installatie in de toekomst wellicht op een andere plek dienst kan doen.

DE UPDATES VAN HET SHELL LOGO

De oorsprong van de schelp dateert uit 1830. De Londense firma Samuel & Co handelde voornamelijk in Japanse sierschelpen. Toen het bedrijf ook in de oliehandel ging werd de naam omgedoopt tot Shell Transport and Trading Company. De mosselschelp als beeldmerk werd gehandhaafd en vier jaar later vervangen door de Jacobsschelp.

Spaanse vlag

Ook toen in 1995 de krachten werden gebundeld met de Koninklijke Nederlandsche Petroleum Maatschappij bleef de schelp het beeldmerk van het nieuwe bedrijf, de Koninklijke Shell-groep. De zwarte schelp kreeg de kleuren rood en geel pas in 1948 toen Shell Company California de eerste tankstations ging bouwen. Er moest fel geconcurreerd worden met andere maatschappijen, dus opvallen was van levensbelang. En omdat Californië sterke Spaanse banden had werd gekozen voor rood en geel: de kleuren van de Spaanse vlag.

In 1960 werd het beeldmerk opnieuw gemoderniseerd. Het logo bleek bij tankstations op afstand slecht zichtbaar. De schelp werd in een rood vlak geplaatst dat uiteindelijk werd vervangen door een dikke, rode contour, zoals we het nog steeds kennen.
Omdat de schelp inmiddels door iedereen geassocieerd werd met Shell werd na verloop van tijd ook de naam weggelaten. Zo ontstond de nieuwe, gestroomlijnde schelp, die nog steeds overal zichtbaar is.

City Art
HAND
ZONDER BOEK

Hand zonder boek. Of dat de officiële titel is van het metershoge kunstwerk dat het 'atrium' van de centrale bibliotheek siert, is niet bekend. Wel weten we dat de neonsculptuur *De schrijvende hand*, aan de toren van het voormalige Postgirogebouw (nu ING) in Leeuwarden, dezelfde signatuur heeft en van dezelfde kunstenares is. Het werk van de bekende, in Amsterdam geboren Marte Röling (1939) heeft ook een duidelijke relatie met het iconische beeld dat zij in 1982 maakte van koningin Beatrix. In dat jaar werd ook de nieuwe Openbare Bibliotheek geopend en het kunstwerk onthuld.

De toenmalige adjunct-directeur Guus Buunk was erbij en vertelt dat hij destijds deel uitmaakte van de kunstcommissie. Die mochten zich buigen over de besteding van de zogenaamde 1% regeling, die wordt toegepast bij nieuwbouw van (lokale) overheidsgebouwen, waarvan de totale bouwkosten hoger zijn dan een miljoen euro.

Ronde vormen en strakke architectuur

'Er waren meerdere interessante inzendingen, maar onze keuze viel uiteindelijk op het werk van Marte Röling,' vertelt Buunk. 'Ik vroeg haar hoe ze tot de vorm gekomen was. Ze vertelde dat ze was begonnen met handen die een boek vasthouden en dat ze vervolgens het boek had weggehaald. Wat ik sterk vind aan het kunstwerk is dat de ronde, zeg maar vrouwelijke vormen die ze gebruikt, zich zo aardig afzetten tegen de strakke architectuur. Ook de architect kon er goed mee leven,' vertelt Buunk, die zich nog een aardige anekdote herinnert. 'Omdat Rölings atelier werd verbouwd hielden wij werkbesprekingen in Hotel American aan het Leidseplein in Amsterdam. Bij die gelegenheden liet Röling zich opbellen, zodat er werd omgeroepen dat er telefoon voor haar was.' Ook schrijver Harry Mulisch, destijds vaste gast aan de leestafel daar, liet zich naar verluidt ook regelmatig opbellen, zodat hij na de oproep opzichtig naar de telefoon kon lopen. Röling en Mulisch hadden niet alleen gemeen dat ze succesvol waren op hun gebied, maar ook dat ze beiden een uitstekend gevoel voor marketing hadden.

Kunstwerk van Marte Röling in het 'atrium' van de bibliotheek.

Zoals bekend gaat de bibliotheek verkassen naar het Wilminkplein, waar het met het Wilminktheater, Kaliber Kunstenschool en de dependance van Poppodium Metropool De Huiskamer van de Stad gaat vormen. In verband met de verhuizing vroeg Binnenstad Magazine wat er met het kunstwerk gaat gebeuren. Bibliotheekdirecteur Jan Hoogenberg vertelde samen met de architect te gaan bekijken of het kunstwerk in het nieuwe onderkomen een plek kan krijgen die het verdient.

De schrijvende hand, aan het voormalige Postgirogebouw (nu ING) in Leeuwarden en het iconische beeld van koningin Beatrix.

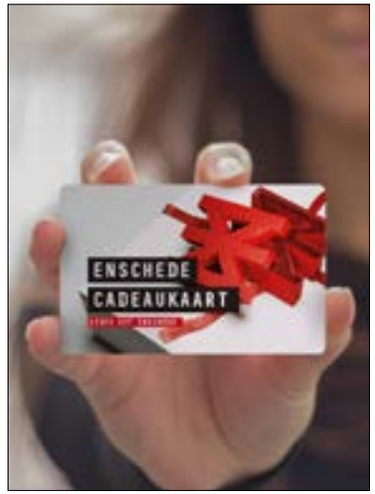

Cadeaukaart altijd bij de hand

Misschien heb jij dat ook wel eens gehad. Je hebt een geschenkbon gekregen en je verheugt je erop de bon te gaan besteden aan een mooi boek, een lekker ruikertje of een gezellig etentje. Maar helaas, tegen de tijd dat je dat wilt gaan doen kun je dat ding nergens vinden.

Op je smartphone

Die tegenvaller wordt voorkomen met de nieuwe Enschede cadeaukaart die sinds kort te koop is bij Enschede Promotie aan de Langestraat.
De cadeaukaart met een waarde van 5 tot 150 euro - een soort vervanger van de VVV-geschenkenbon - kan fysiek worden gekocht en ook digitaal worden aangeschaft op je smartphone. Met een QR-code wordt het bestede bedrag afgeschreven. Op je smartphone is ook te zien bij welke zaken je met de cadeaukaart terecht kunt. De Enschede Cadeaukaart is een initiatief van winkeliersvereniging Winkelhart, de Vereniging Horeca Stad Enschede en Enschede Promotie en is een aanvulling op de actie 'Koop Lokaal'.

Vraagtekens wijkraad bij normaliseren tijdelijke terrassen

Eind augustus konden bewoners, ondernemers en andere belanghebbenden tijdens een participatiedag in het Wilminktheater hun ideeën kwijt over de openbare ruimte in de binnenstad. Bij die gelegenheid heeft de wijkraad de inhoud van het artikel over dit onderwerp dat in de vorige editie van dit magazine stond, nog eens onder de aandacht gebracht.
Ook werd de deelnemers gevraagd hun mening te geven over de Terrasvisie die bijgesteld wordt. De wijkraad heeft enkele kanttekeningen geplaatst bij de begrijpelijke wens van de horeca-ondernemers op de Oude Markt om de tijdelijk beschikbaar gestelde extra terrasruimte min of meer te normaliseren.

Pandemie

Zonder pandemie was uitbreiding van terrassen niet aan de orde geweest. Daarom zou de opstelling van de terrassen na opheffing van de 1,5-meterregel, volgens de wijkraad, weer terug kunnen naar de voor-corona-situatie en hoeven er geen extra meters van de publieke ruimte in beslag te worden genomen.

Meer service of meer stoelen?

De wijkraad zet ook vraagtekens bij argumenten van de ondernemers om bezoekers meer service te kunnen bieden met een ruimere opstelling van stoelen. Het ligt voor de hand dat bij normalisering van de tijdelijke uitbreiding ook het aantal stoelen wordt uitgebreid. Het 'vasthouden' van nog meer mensen op de Oude Markt kan ten koste gaan van de kleinere horecazaken in de omgeving.

Uitstraling

Verder vindt de raad dat wanneer de zomerterrassen ook 's winters gebruikt gaan worden, een open karakter gehandhaafd moet worden en dat er kwaliteitscriteria opgesteld moeten worden voor eventueel gebruik van windschermen en dergelijke. Dit om wildgroei aan dichtgetimmerde terrassen te voorkomen. Als voorbeeld hiervan werd de 'aanbouw' voor Café Friends genoemd, waarop vooralsnog niet wordt gehandhaafd.

Klimaat

In het licht van de klimaatcrisis zou ook het toenemend verwarmen van de buitenlucht een punt van aandacht moeten zijn in de nieuwe Terrasvisie.

Aanbouw voor Café Friends.

Eindelijk schot in komst van 6,5 meter hoog pride-monument

Het is 2017. Antidiscriminatiebureau Artikel 1 schrijft een ontwerpwedstrijd uit voor een kunstwerk dat symbool moet staan voor tolerantie en acceptatie van lesbiennes, homo's, biseksuelen, transgenders en interseksuelen. De politiek stemt unaniem in met de komst van een kunstwerk dat de diversiteit van de stad moet benadrukken en legt op voorhand 5000 euro op tafel als startkapitaal.

Uit vijf ingezonden ontwerpen wordt de Enschede Eclips gekozen van de in Losser geboren en in Amsterdam wonende kunstenaar/ontwerper Edward Janssen. Na een zoektocht van drie jaar is er eindelijk een geschikte locatie gevonden en lijkt er schot in zaak te komen.

'Als alles volgens plan verloopt wordt het pride-monument in 2023 gerealiseerd aan De Ruyterlaan, in de nabijheid van Saxion Hogeschool', meldt Marco Strijks, business developer bij Saxion, actief voor de LHBTI-gemeenschap, die vindt dat het nieuwe monument eenzelfde soort rol moet krijgen als het Homomonument in Amsterdam, waar tijdens de dodenherdenking wordt stilgestaan bij de vervolgde homo's tijdens WOII en waar gelijkgestemden elkaar vinden als er sprake is van geweld tegen niet-hetero's.'

Voor realisatie van het 6,5 meter hoge en 2 ton wegende, witte monument dat met licht en schaduw kracht en kwetsbaarheid uitstraalt, wordt binnenkort een crowdfundingactie gestart. Sponsors kunnen een of meer van de ongeveer 1200 uitsparingen uit het monument 'in eigendom' krijgen.

Kunstenaar/ontwerper Edward

Afbeelding: The Virtual Dutch Men

STRAATPLAAT

CYRIL WERMERS

Hebben en houden van mens met rugzak

Profiel

DOOR REIN KROES

Stadsbouwmeester Jessica Hammarlund-Bergmann wil verbinding leggen met mooie plekken

‘Ik ben geboren in Zweden en opgegroeid in Denemarken. Daar heb ik ook mijn opleiding gevolgd’, vertelt Jessica Hammarlund (47). Inmiddels is ze eenentwintig jaar in Nederland en woont ze met man en twee puberdochters in Amsterdam. In 2006 startte zij BLAU, bureau voor stedenbouw en landschap. Sinds 1 januari is ze ook stadsbouwmeester van Enschede, de hoofdarchitect van de stad zeg maar.

Hoe word je stadsbouwmeester?
‘Met mijn bureau werk ik veel voor commerciële opdrachtgevers. Vier jaar geleden ging ik voor het eerst voor de overheid werken. Mij werd gevraagd om mee te werken aan de ontwikkeling van het centrum van Zaanstad. Dat was voor mij een soort openbaring. Werken aan een stad is gewoon het leukste wat er is’, vertelt ze passievol ‘Je bent op allerlei niveaus bezig met verschillende opgaves en met meerdere partijen, allemaal in diezelfde stad. Dat sprak mij erg aan. Dat was voor mij de reden om te solliciteren naar de functie van stadsbouwmeester. In tegenstelling tot commerciële opdrachten waarbij de wensen en kaders voor de opdrachten vaak al vastliggen, ben je als stadsbouwmeester al in een vroegtijdig stadium betrokken bij de ontwikkelingen in een stad en ben je ook meer bezig voor de lange termijn’.

Prettige schaal

Ze was niet eerder in Enschede geweest. Voordat ze solliciteerde pakte ze de trein om de stad een beetje te verkennen.

‘Wat mijn eerste indruk was? Nou ja, toen ik het station uitkwam dacht ik wel: oké, en nu? Waar moet ik naar toe? Dat zou wel wat anders kunnen. Daar staat tegenover dat het station wel in het centrum ligt, dus heel veel potentie heeft.
Ook ontdekte ik het Volkspark dat op een steenworp afstand van het mooie eivormige centrum ligt, maar dat wordt niet zo beleefd. We zouden meer ‘rode lopers’ uit kunnen leggen om verbindingen te maken, ook met Roombeek of de Performance Factory. Ik zag ook een stad met toch wel mooie gebouwen, maar die wat meer liefde nodig hebben omdat ze wat verwaarloosd zijn.’
De schaal van de stad vind ik erg aantrekkelijk, niet te groot en niet te klein, met een prettige sfeer. Ook valt mij de vriendelijkheid van de mensen hier op. Als randstedeling ben ik natuurlijk niks gewend op dat gebied, maar ik vind de mensen hier echt heel vriendelijk en open.’

Verliefd op Twentse landschap

Eenmaal aangenomen als stadsbouwmeester heeft ze een weekje vanuit een B&B in Boekelo het buitengebied verkend. ‘Ja, dat Twentse landschap’, zegt ze met een verheerlijkte zucht, ‘daar ben ik helemaal verliefd op geworden. Het doet me denken aan de plek waar ik ben geboren. Ik had een gevoel van thuiskomen.’

Kunnen we daaruit opmaken dat je in Enschede komt wonen?
‘Haha, als ik m’n dochters uit Amsterdam haal vermoorden ze mij. Maar we denken er wel over om voor de periode dat ik hier stadsbouwmeester ben, een klein woninkje te zoeken of een vaste B&B, om hier een eigen plek te hebben en niet iedere dag naar huis te moeten. En als je 6 jaar echt betrokken wilt zijn bij een stad dan moet je er ook buiten kantooruren zijn. Mijn man vindt het hier ook prettig. En wie weet, als de kinderen de deur uit zijn... Amsterdam wordt er met die oververhitte huizenmarkt ook niet leuker op.

Meedenken over de toekomst van de stad

Als stadsbouwmeester is ze onafhankelijk adviseur en mag ze gevraagd en ongevraagd advies geven aan de gemeente. ‘Dat ik mag meedenken over de toekomst van de stad: waar gaan we naar toe, hoe kunnen we naar een hoger niveau komen, dat vind ik heel fijn. Ik kan me in principe met alles bemoeien, van winkelpui tot kennispark. En hoe leggen we verbindingen tussen alle mooie plekken in de stad?
De focus ligt vaak op meer woningen, en natuurlijk zijn die nodig. Maar om een stad levendig te maken heb je meer dan alleen huizen nodig. Voor mij is de openbare ruimte essentieel. Als die goed is dan krijg je een fijne stad.'

'Ik ben ook betrokken bij het opstellen van een soort leidraad openbare ruimte in de binnenstad. Die mag wat mij betreft wel wat uitgebreid worden om meer verbinding te maken met de Performance Factory, de Kop Boulevard, het Ariënsplein, Volkspark en het Centrumkwadraat, waardoor je eerder het gevoel krijgt het centrum binnen te komen.’
Het mag duidelijk zijn dat het de stadsbouwmeester niet aan ideeën en vergezichten ontbreekt.

Eerste vrouwelijke premier van Denemarken

‘Ik heb een droombaan, ik voel mij stedenbouwkundige in hart en nieren en ervaar mijn werk als een mooi cadeau met een glanzende strik erom.'

Wat ze als klein meisje wilde worden?
‘De eerste vrouwelijke premier van Denemarken’, antwoordt ze, zonder een seconde na te denken en met een aanstekelijke lach. ‘Ze hebben daar inmiddels al een vrouwelijke premier gehad, dus ik heb besloten niet de politiek in te gaan. Ik heb wel eens nagedacht over een rol in de politiek maar de meeste mensen die ik ken en die zelf in de politiek zitten, zeggen: doe maar niet want als politicus moet je ook vaak bezig zijn met zaken die niet over de inhoud gaan. En ik ben wel heel erg van de inhoud.’

Met die inhoud kan ze als stedenbouwkundige goed uit de voeten.
‘Ik word heel gelukkig als ik achter een tekentafel mag zitten en een mooie tekening kan maken. Wat ik zo mooi vind aan stedenbouw is dat het een soort integrale discipline is: je hebt te maken met allerlei mensen, met de politiek, met ondernemers, met bouwers, maar ook met ruimte, verkeer en klimaat, alles komt in het werk samen.’

Werk je met een specifieke opdracht of heb je carte blanche gekregen?
‘Ik heb zeker wel een opdracht meegekregen in die zin, dat ik vooral naar de samenhang tussen projecten moet kijken. Er gebeuren zoveel dingen tegelijkertijd waarbij het belangrijk is geen ad-hocbeslissingen te nemen. De gemeente heeft een duidelijke behoefte aan samenhang, waarbij we ook naar de toekomst moeten kijken en prioriteiten moeten stellen. We kunnen niet alles tegelijkertijd, dus moeten er keuzes worden gemaakt, waar zetten we onze energie op in?'

'Wat ik leuk vind aan Enschede is dat het een stad met ambitie is. Maar we moeten die ambities wel vast kunnen houden. Enschede toont soms nog een beetje een Calimerogedrag. Dat is niet nodig. De stad heeft veel te bieden, dus mogen we best wat meer eisen stellen aan ontwikkelingen’, stelt ze kordaat.
Hoewel Enschede geen Denemarken is, en een stadsbouwmeester geen premier, mogen we van Jessica Hammarlund met haar kennis, haar enthousiasme en haar sympathieke vastberadenheid nog mooie bijdragen aan onze stad verwachten.

Fontein Ei van Ko zomer 2022 weer in gebruik?

In de vergadering van de Raadscommissie Centrum, juni jl., heeft de wijkraad ideeën aangedragen en suggesties gedaan om de binnenstad toekomstbestendig te maken Naast een pleidooi voor een veilige en schone binnenstad en meer kunst en groen in de openbare ruimte, merkte de wijkraad op het vanzelfsprekend te vinden dat de fontein op het Ei van Ko, die al meer dan een jaar buiten gebruik is, zou moeten functioneren in een bruisende binnenstad .

Weinig daadkrachtig

Op die opmerking werd lacherig gereageerd door de commissieleden: 'We dachten al, waar blijft de fontein'. Het drong blijkbaar niet tot hen door dat zij zich hiermee profileerden als weinig daadkrachtige bestuurders.
De gemeente roept burgers op ideeën aan te dragen om de binnenstad aantrekkelijk te maken. Een goed functionerende fontein op een prominente plek draagt letterlijk en figuurlijk bij aan een bruisende binnenstad.
De wijkraad die al eerder € 8.000, heeft bijgedragen aan de renovatie van de waterpartij, nam contact met de gemeente om te informeren hoe de vlag erbij hangt.

Vorig jaar werd bij een reguliere controle geconstateerd dat de waterkwaliteit niet aan de eisen voldeed, vertelde men ons. Om besmetting van burgers met de legionellabacterie te voorkomen, werd de fontein onmiddellijk stopgezet. Inspectie wees uit dat de installatie sterk verouderd is en niet meer voldoet aan de huidige eisen. Het onderhoudsbudget 2012 was echter ontoereikend voor de € 30.000,- reparatiekosten.

Stimuleringsfonds Binnenstad

De wijkraad stelt de gemeente voor om geld te gebruiken uit het Stimuleringsfonds Binnenstad, dat immers bedoeld is om initiatieven te ondersteunen die de ruimtelijke kwaliteit en de belevingswaarde van de binnenstad versterken. De beeldenfamilie mag hopelijk het komende zomerseizoen toch niet wéér op een droogje zitten.

De fontein op het Ei van Ko in betere tijden.

Op 9 september is er een blikseminslag geweest in de elektriciteitskast van de waternevelfontein op het Van Heekplein. Onderzocht wordt wat de schade is en hoe de fontein, die voorlopig buiten werking is, gerepareerd kan worden zodat we bij de start van het nieuwe seizoen ook weer kunnen genieten van die fontein.

fotomanifestatie '21 enschede

Elke twee jaar organiseert fotogalerie Objektief de Fotomanifestatie Enschede. Tijdens de 5e editie, die dit jaar wordt gehouden van 10 oktober tot 2 november, is op diverse locaties in de stad werk te zien van topfotografen. Het thema dit keer is 'Colors of Life'. Ook de Open Air Gallery Zuiderhagen maakt deze keer deel uit van de manifestatie. Kijk voor het volledige programma op www.fotomanifestatie-enschede.nl

Campagne 'Ben je Oké?' om seksuele intimidatie te bestrijden

De 19-jarige studente Myrthe van der Houwen was het spuugzat om als lustobject nageroepen te worden. Vorig jaar startte zij op de sociale media een petitie waarmee zij steun zocht van vrouwen die haar ervaringen herkenden.
'Als je als vrouw op de Noorderhagen loopt staan er altijd mannen die naar je roepen. Bijvoorbeeld: als jij iets ouder was had ik je gedaan, laat me je kutje eten. Soms komen mannen op je af en raken je aan. Tegenspraak wordt regelmatig beantwoord met bedreigingen. De seksuele intimidatie vindt plaats in de avond, maar ook overdag. 'Vrouwen voelen zich niet veilig in hun eigen straat, als inwoner van Enschede', meldt Myrthe op facebook.

De studente pleit voor meer toezicht en handhaving in met name de Noorderhagen en omgeving, waar zich veel jonge mannen ophouden die in relatie worden gebracht met straathandel in drugs.

Veel waardering van de politiek

Ruim 17.500 mensen ondertekenden de petitie die zij de Tweede Kamer aanbood. Haar oproep kreeg veel aandacht in de regionale en landelijke media en ze werd uitgenodigd haar verhaal te vertellen in de talkshow Op1. De lokale politiek overlaadde de studente met complimenten voor haar getoonde moed om het probleem aan te kaarten. Burgemeester Onno van Veldhuizen zei het 'volstrekt onacceptabel' te vinden dat vrouwen en meisjes in Enschede op straat seksuele intimidatie ervaren. Beloofd werd dat cameratoezicht zou worden uitgebreid en dat er scherper toezicht zou komen. Aan meerdere personen zijn inmiddels gebiedsverboden opgelegd. Ook heeft er de hele maand augustus een caravan gestaan op de hoek Van Lochemstraat/Oldenzaalsestraat waar burgers hun klachten kwijt konden aan de politie en een medewerker van woningbouwcorporatie Domijn.

Rutgers campagne

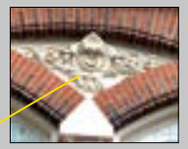
Om seksuele intimidatie te bestrijden heeft Enschede zich aangesloten bij de Ben Je Oké?-campagne, een landelijke campagne die in 2018 werd gelanceerd door Rutgers, kenniscentrum seksualiteit, in samenwerking met de Nederlandse poppodia, festivalorganisaties en clubs.
Onder andere met posters op straat, op toiletten in horeca en via sociale media worden inwoners op de campagne geattendeerd en worden voorbeelden gegeven hoe elkaar te helpen in situaties van seksuele intimidatie.
Voor kinderen en jongeren is lesmateriaal ontwikkeld dat op scholen gebruikt kan worden.

OOG VOOR DETAIL

VAN WELK PAND IS DIT DETAIL?

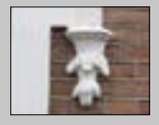

GENTS

Herenmode
Langestraat 8

Dit fraaie ornament is verwerkt in de gevel van het pand Langestraat 8. De foto uit 1901 toont het pand dat deel uitmaakt van een groter volume en dat de spits op de trapgevel helaas is verdwenen.
Een grondige renovatie van de foeilelijke winkelgevel en die van de belendende panden zou een aanwinst voor Enschede zijn.

Evenals de vorige keer staat er weer een flesje wijn klaar voor degene die als eerste via redactie-wijkkrant@swbe.nl laat weten van welk pand het detail is dat hiernaast is afgebeeld.

GFE-AFVAL VAKER IN ZAKJE DAN IN BAKJE

Uit een steekproef die de wijkraad hield onder twintig binnenstadbewoners bleek dat er weinig gebruik wordt gemaakt van de grijze biobakjes die we destijds hebben gekregen. Ze zeggen het onhandig te vinden om een vol bakje in de containers te legen en hevelen de inhoud daarom vaak over in een plastic zakje dat ze in de containers deponeren.
Wel zijn veel bewoners van hoogbouw volgens Niek Busschers van Twente Milieu enthousiast dat er gfe-verzamelcontainers bij hun wooncomplex zijn geplaatst. 'Momenteel doen we onderzoek naar het gebruik hiervan op wijkniveau en in oktober starten we een campagne om het scheiden van gfe-afval te stimuleren. Uit sorteeranalyses blijkt dat de hoeveelheid verpakkingsafval in gfe-containers meevalt. Wij adviseren mensen die het afval toch in zakjes aanbieden biologisch afbreekbare te gebruiken. Ook het aantal klachten over stank-overlast van containers va1lt erg mee. 'Indien wij klachten krijgen over een locatie die niet schoon is dan geven wij aanvullende opdrachten om deze te Reinigen.' meldt de TwenteMilieumedewerker.

Buurt blij met caravan en camera

Publiciteit zoeken heeft vaak een smeerolie-effect. Processen lijken plotseling veel soepeler en sneller te kunnen. Dat is niet alleen de ervaring van Myrthe van der Houwen die vorig jaar succes oogstte met haar petitie tegen seksuele intimidatie van jonge vrouwen en daarmee veel media-aandacht kreeg. (zie elders in dit blad) Ook Wendy en buurtgenote Debbie die begin juli de gemeente een door 156 verontruste buurtbewoners ondertekende noodkreet aanboden, hebben resultaat geboekt. Drugsdealers en andere ongure personen zorgden voor veel overlast in de omgeving Van Lochemstraat/Breugelmansgaarde, waardoor bewoners zich onveilig voelden en soms zelfs het huis niet uit durfden.
Er volgden gesprekken met gemeente en politie en ook Woningbouwcorporatie Domijn werd bij het zoeken naar oplossingen betrokken. Eind juli werd een caravan geplaatst op de hoek Oldenzaalstestraat-Van Lochemstraat waar buurtbewoners en passanten hun klachten kwijt kunnen en onregelmatigheden kunnen melden.

Foto gemeente Enschede

Een belangrijk neveneffect van het meldpunt, waarvan de bewoners hopen dat het langer dienst blijft doen, is het signaal dat ermee wordt gegeven aan de overlastplegers. Ook de onlangs geplaatste mobiele camerabewaking zorgt ervoor dat bewoners zich weer veilig voelen in hun leefomgeving.

Metamorfose Muziekkwartier 2023 gereed

Niet in 2022, zoals onlangs werd gecommuniceerd, maar een jaartje later zal de verbouwing aan het Wilminkplein klaar zijn. Bibliotheek, Kaliber Kunstenschool, Metropool en Wilminktheater zullen dan samen een thuis zijn voor alle Enschedeërs. een plek voor ontmoeting, ontspanning, inspiratie en ondersteuning.
De kosten voor de verbouw, waarmee eerdaags zal worden begonnen, bedragen ruim 13.5 miljoen. De partners doen een kleine 4 miljoen in de bouwpot en gemeente financiert zo'n 9,5 miljoen. Dit bedrag zal door de partners via huur worden terugbetaald. Over de invulling van de huidige bibliotheek wordt nog steeds nagedacht. Uitgangspunt hierbij is dat het gebouw, dat een cultuurhistorische waarde heeft, gehandhaafd blijft. Gedacht wordt aan een commerciële ruimtes op de begane grond en appartementen op de bovenverdiepingen.

‘Willem Wilmink Vandaag’

Dat is de titel van de expositie van Myrthe Effing in fotogalerie Objektief aan de Walstraat. De expositie werd geopend door niemand minder dan Matthijs van Nieuwkerk en is te zien tot 8 oktober.
De fotograaf heeft zich bij dit project laten inspireren door gedichten van Willem Wilmink die ze in beelden vertaalt naar deze tijd. De expositie begint met een vertaalslag van het gedicht *Enschede Huilt* waarin de vuurwerkramp wordt herdacht. Met haar foto’s wil ze laten zien dat gemis en verdriet nog steeds aanwezig zijn, maar dat de stad zich ook heeft herpakt. Ook heeft Effing de essentie van de gedichten Oorlog en Huilen is Gezond verbeeld.

Wilminkadept Matthijs van Nieuwkerk zei dat er nooit voldoende aandacht besteed kan worden aan het werk van Wilmink en dat hij daarom gehoor had gegeven aan de uitnodiging de expositie te komen openen.

Matthijs van Nieuwkerk en fotograaf Myrthe Effing proosten met een Duveltje, het lievelingsbiertje van Wilmink, voor de camera van Tubantiafotograaf Annina Romita op de expositie.

HUMOR KENT GRENZEN

Op een enkeling na konden AKI-docenten destijds weinig waardering opbrengen voor het werk van Guusje Beverdam, zo meldt de schepster van het populaire liefdesbankje. Ze vonden het te frivool, te kitscherig.
Na de plaatsing van haar eerste grote werk in het stadscentrum in 1996, werd het befaamde liefdesbankje gelijk door het publiek omarmd.

Toen Beverdam op de kunstacademie begon dacht ze dat ze serieus en diepzinnig werk moest maken. Maar haar kennismaking met het werk van de beroemde Frans-Amerikaanse beeldhouwster Niki de Saint Phalle bevrijdde haar van dat idee.

De kleuren, de vrijheid en de humor in dat werk maakten dat ze volledig los ging. Een beetje humor in de kunst moest volgens haar toch kunnen?

Liefs uit Enschede

Toen ze in 2017 te horen kreeg dat Enschede Promotie een bordje ‘Liefs uit Enschede’ achter het veel gefotografeerde bankje had laten plaatsen, bleek ze van mening veranderd en verzocht ze de gemeente het bordje achter haar kunstwerk onmiddellijk te verwijderen. Om gedoe te voorkomen werd het bordje tot veler teleurstelling, als de wiedeweerga verwijderd.
Ook humor kent blijkbaar grenzen.

Het bankje werd een jaar geleden aangereden en staat nog bij het restauratie-atelier. De schade bleek zo groot dat niet alleen het mozaïek beschadigd is maar ook het fundament. Besloten is een nieuw bankje te gieten en van mozaïek te voorzien.

BALKON FESTIVAL

Serenade en aubade aan de stad

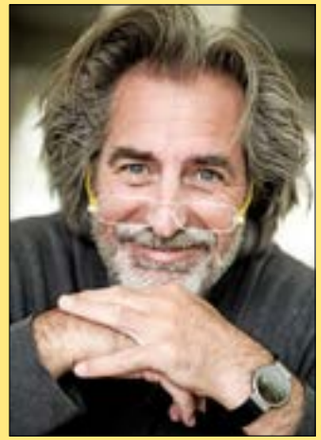
Dit jaar begon het Balkonfestival in de wijk Roombeek. De dag erna, zondag 5 september, verplaatste het festival zich naar de binnenstad.Om 10.30 uur strooide het Millenium Jazz Orchestra zijn muzikale noten uit over het Ei van Ko. Op muziek uit de Westside Story nodigden de dansers Galilea Mendez en Raoul Dumas, in de rol van Maria en Tony, het publiek uit mee te dansen, en op die manier de twee rivaliserende gangs uit de film, de Sharks en de Jets, uit te beelden. Vervolgens trokken bezoekers langs verschillende locaties waar men genoot van muziek en zang die vanaf verschillende balkons ten gehore werd gebracht.

Galilea Mendez als Maria uit de West Side Story.

COLUMN

TON OUWEHAND

Foto: Annina Romita

JEWEETNOOIT

Natuurlijk, ik weet ook wel dat ik gewoon te oud ben. Maar ik klus nog voor Tubantia, Zilver Magazine, 1Twente en dit Binnenstad Magazine. Ik kan me echter niet voorstellen dat mijn leven er veel van zou opknappen als ik tekstschrijver zou worden voor Arjen Lubach.

Aldus mijn sollicitatiebrief die ik onder het kopje JEWEETNOOIT naar Lubach mailde toen ik op Twitter las dat hij voor zijn nieuwe dagelijkse tv-programma tekstschrijvers zocht. Voor de duidelijkheid, ik deed dit niet uit zelfoverschatting. Geen idee ook, of ik dat wel zou kunnen, voor Lubach schrijven. Ik dacht voorlopig alleen maar: als je niet in de Randstad woont, lezen ze dan zo’n mailtje?

Ik lever nooit teksten voor televisieprogramma’s. Waarom zou ik? Laat die mensen hun eigen programma’s maken, denk ik altijd. Hoewel, ooit halverwege de jaren zeventig stuurde ik iets naar de tv. Dat zat zo. Ik had van mijn huisarts een kaartje gekregen met een beschrijving van klachten waarmee men zich onverwijld tot de dokter diende te wenden. De laatste zin op dat kaartje intrigeerde me dusdanig dat ik vond dat de tv daarvan op de hoogte gebracht moest worden. Er stond namelijk dat je bij pijn of moeite met plassen je urine moest inleveren en dat kon dan in een kastje naast de deur van de praktijk. Alleen was dat nogal onhandig geformuleerd. Er stond: ‘Bij pijn of moeite bij het plassen: plas vóór 12 uur in het kastje.’

Dat zinnetje had ik met een markeerstift geel gemaakt. Het kaartje stuurde ik op naar een consumentenprogramma van de VARA. Na een week zag ik het terug als een filmpje. Een man met duidelijk zeer hoge nood zie je over straat lopen, terwijl hij steeds op zijn horloge kijkt. En ja hoor, daar komt het bordje met de naam van mijn huisarts in beeld. De man kijkt nog een keer op zijn klokje, constateert tot zijn zichtbare geruststelling dat het nog geen twaalf uur is. Als hij het bewuste kastje heeft gevonden opent hij dat en vervolgens zijn gulp, om het kastje vervolgens vol te piesen. Dan komt mijn kaartje in beeld terwijl presentator Letty Kosterman zegt: ‘dankjewel Ton Ouwehand uit Enschede.’

Voila, mijn ervaring met landelijke televisie. Blijft de vraag: lezen ze bij tv mailtjes die niet uit de Randstad worden verstuurd. Binnen een week had ik bericht terug.
‘Hallo’, stond erboven. Het ging verder met: ‘Leuk dat je geïnteresseerd bent in een rol als schrijver voor het nieuwe programma van Arjen Lubach. Dat je deze mail krijgt, betekent dat je al door de eerste ronde bent.’

Daarop volgde het woord ‘Jee!’ waaruit ik opmaakte dat ik hier best een beetje om mocht juichen. Missie geslaagd dus. Het was gelezen. Nu moest ik een proefopdracht maken. Dat spel speel ik mee, dacht ik. Ik zie wel wat het wordt.

Ik verwacht er niet veel van. Maar mocht u mij in het volgende nummer van het Binnenstad Magazine niet meer aantreffen en u moet heel hard om Lubach lachen, dan weet u hoe het zit.

Is jou ook iets opgevallen?
Stuur ons dan je foto met een tekstje.

Even je fiets parkeren om een patatje te halen bij de cafetaria aan De Heurne.

Foto Bennie Waanders

Ook na niet gedane arbeid kan het goed rusten zijn.

Foto Martin Peulen

Duif op het Van Heekplein die zich een stuk in z'n kraag heeft gegeten.

Foto Ben Loman

Klokkenplas om de 15 jaar opnieuw ingericht

Begin jaren '90 wordt de Klokkenplas onderhanden genomen. Met veel gras, een geasfalteerd voetgangerspad, geflankeerd door moderne driehoekige lantarenpalen (waar men zich pijnlijk aan kon stoten) wordt de plek achter het stadhuis gemoderniseerd.

In 2006 wordt het gebied als 'sociaal onveilig' ervaren en stelt de gemeenteraad ruim een miljoen euro beschikbaar voor een opknapbeurt. 'De Klokkenplas moet een knusse tegenhanger worden van de drukte op de Oude Markt', stelt wethouder Eric Helder, die een vergelijking maakt met het middeleeuwse Begijnhof in Amsterdam.
Met de realisatie van een strak tekentafelontwerp, een soort doolhof van beukenhagen met watergoten en een bassin met kunstwerk wordt het vergezicht van de wethouder bij lange na geen werkelijkheid.

Rond 2019 zet de PvdA de ontwikkeling van de Klokkenplas opnieuw op de agenda. 'Het verborgen pareltje in de stad', kan volgens de PvdA wel een flinke impuls gebruiken. De gemeenteraad zegt alles op alles te zetten om de 'binnenstadstuin' meer reuring te geven.
Opnieuw wordt een flink bedrag uitgetrokken om het pareltje op te poetsen. Er worden een paar bomen toegevoegd en wat groen rond de grote bestaande boom. En er wordt een terrasje aangelegd. De beukenhagenstructuur zou worden vervangen door een gazon dat ook in de winter een groene aanblik moet geven. Op aandringen van een bewoonster gaat dat feest echter niet door. Als compromis wordt de hagenstructuur in tweeën geknipt en wordt een soort doorloop gecreëerd, waarvan de functie niet geheel duidelijk is.

Alle gedane investeringen en de realisatie van de lagehuur-appartementen ten spijt, is de Klokkenplas nog steeds geen plek waar Enschede trots op kan zijn. Het wachten is op een volgende opknapbeurt... . in 2025?

PRIKBORD

Noodgevallen
112

Wijkagent
Maaike Vehof
0900-8844

Brandweer
088-256 7000

Medisch Spectrum Twente
053-487 2000

Huisartsenpost
053-555 1188

Melding ongewenste situaties in openbare ruimte
053-481 7600

Dierenambulance
06-534 210 66

Meldpunt Loverboys
06-102 239 29

Meldpunt Discriminatie
085-073 4600

INLEVEREN
papier & karton

Renewi (vh Van Gansewinkel)

Iedere woensdag kunnen binnenstadbewoners zèlf hun papier en karton in de ophaalwagen van Renewi deponeren. Dus niet bijplaatsen!

09.30 uur tot 09.50 uur
Hoek De Heurne/Noorderhagen

10.00 uur tot 10.20 uur
Van Heekplein (Raadhuisstraat)

10.30 uur tot 10.50 uur
Kruispunt De Graaff

11.00 uur tot 11.20 uur
Oude Markt (Brandmonument)

WERK AAN DE WEG

Raadpleeg voor werkzaamheden aan de weg in en rond de stad:
melvin.ndw.nu/public

drukkerij Roelofs

Drukkerij Roelofs kleurt kwaliteit door een no-nonsense benadering en service. In ons pand te Enschede vormen twee vijfkleurenpersen met lak en één achtkleurenpers LEC-UV het kloppend hart van het bedrijf. Deze hypermoderne MAN Roland persen verwerken 24 uur per dag de meest uiteenlopende drukwerkopdrachten.

Van brochures tot productfolders, van corporate jaarverslagen tot kleurkaarten en van magazines tot posters. Expressieve kleuren, gedrukt in de allerhoogste rastertechnologie. Roelofs is een groene drukker met het gecertificeerde FSC-keurmerk.

Drukkerij Roelofs kleurt kwaliteit Josink Esweg 23, Enschede **T** 053-430 63 60 **E** info@drukkerij-roelofs.nl **I** www.drukkerij-roelofs.nl